

Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg
Christiansborg
1240 København K

Den 11. februar 2022

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 446 (Alm. del), som Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg har stillet til ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri den 17. januar 2022. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Erling Bonnesen (V).

Spørgsmål nr. 446 (Alm. del) fra Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg

”Ministeren bedes redegøre for den aktuelle tilstand for sælorm i torskene i de forskellige zoner i Østersøen, for den aktuelle udvikling i sælormeproblemerne og for, hvad der forventes af udvikling på området i den kommende tid inkl. fiskestop og kvotebeskæringer?”

Svar

Udbredelsen af leverorm i torsk følges tæt via internationalt samarbejde. Der er imidlertid flere forhold end infektion af orm, der har betydning for den naturlige dødelighed og for udviklingen af fiskebestandene i Østersøen. Det kan f.eks. være iltsvind, stigende havtemperaturer, udledning af næringsstoffer og forekomsten af skarver.

Når EU-Kommissionens forslag til fiskerimuligheder for 2023 foreligger, vil jeg kunne sige mere om de fremtidige kvotestørrelser og eventuelle lukkeperioder. Det Internationale Havforskningsråd (ICES) fremlægger sin rådgivning for fiskeriet for 2023 i slutningen af maj 2022. Derigennem vil vi få et nærmere indblik i, hvordan det går med fiskebestandene i Østersøen.

Til brug for besvarelsen af spørgsmålet har jeg endvidere indhentet et fagligt bidrag fra Danmarks Tekniske Universitet, Institut for Akvatiske Ressourcer (DTU Aqua), der har oplyst følgende:

”Der findes to arter af parasitter, der begge har gråsæl som ”hovedvært” og torsk som ”transportvært”. Det er torskens leverorm (*Contracaecum osculatum*) og sælorm/torskeorm (*Pseudoterranova decipiens*). Det er torskens leverorm, og ikke sælorm/torskeorm, som er udbredt i Østersøtorsken, og derfor beskrives status for torskens leverorm.

DTU Aqua har sammen med Tyskland, Sverige, Polen, Estland og Letland indsamlet data om leverorm i 2019, 2020 og 2021 i Kattegat, de indre danske farvande, den sydlige og centrale del af Østersøen (ICES områderne SD 21 til 28). Det er blevet besluttet af Det Internationale Havforskningsråd (ICES), at den områdemæssige udbredelse af leverorm i torsk følger over tid, og data vil derfor indsamles på årlig basis. Det er for nuværende kun data fra 2019, der er bearbejdet.

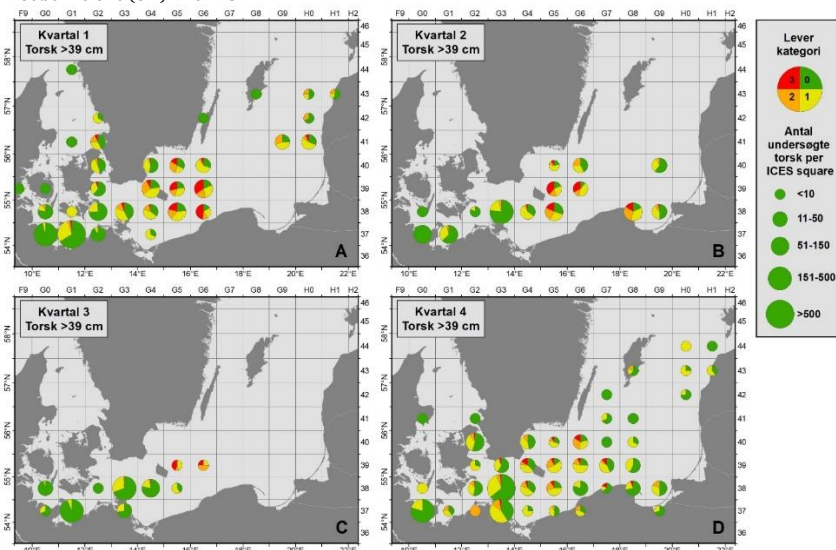
I undersøgelsen tildeles hver enkelt torskelever en kategori mellem 0 og 3 baseret på, hvor mange parasitter, der kan ses på overfladen af torskeleveren. Kategori 0 (grøn) svarer til, at man ikke kan se nogle parasitter på leverens overflade, kategori 1 (gul) har 1-10 parasitter, kategori 2 (orange) har 11-20 parasitter, mens der for en kategori 3, de mest inficerede levere (rød), kan tælles mere end 20 parasitter på leverens overflade.

I 2019 blev torsk i nævnte underområder undersøgt i størrelsesgrupperne 30-34 cm, 35-39 cm og >39 cm. Undersøgelserne viser, at de mindre torsk har færre leverorm end de større torsk. Figur 1 gengiver undersøgelsens resultater for de største torsk >39 cm i de fire kvartaler i 2019.

Resultaterne bekræfter, hvad DTU Aqua og andre universiteter har set i tidligere undersøgelser og viser, at parasitten akkumuleres i leveren, efterhånden som torsken spiser inficerede byttedyr (især brisling). Derudover ses, at andelen af torsk med mange leverorm stadig er højest i torsk i den centrale Østersø, dvs. omkring Bornholms bassinet (ICES-området SD 25), men der forekommer også torsk med mange leverorm i Gdansk dybet (ICES- området SD 26) samt i den vestlige del af Østersøen, Arkona, vest for Bornholm (ICES-områderne SD 24) og Øresund (SD 23).

Gråsælbestanden er i stigning i hele Østersøen. Et nyt dansk studie har vist, at gråsælen også er ved at vende tilbage til den mere sydlige Østersø (SD 25 og 26) samt til de indre danske farvande (SD 22, 23 og 24) og Kattegat (SD 21). Med denne tilbagevenden til den vestlige Østersø og Kattegat kan det ikke udelukkes, at forekomsten af leverorm i torsk i disse områder vil øges i de kommende år. Der kan dog også være andre faktorer end antal af gråsæler, som er med til at bestemme, hvor mange leverorm der forekommer i torsk i et område. Det kan være forhold som for eksempel vandets saltholdighed og sammensætningen af fødegrundlaget for torsken. Den vestlige Østersø og Kattegat er langt mere salt end den centrale og østlige Østersø, og den høje saltholdighed i disse havområder vil muligvis have en negativ effekt på leverormens evne til at vokse og reproducere sig.

Figur 1 (DTU Aqua). Leverkategori for torsk >39 cm indsamlet per kvartal i 2019 i ICES Subdivisions (SD) 21 til 28

DTU Aqua kan på baggrund af de foreliggende data hverken kvalificere eller kvantificere, om den nuværende infektionsgrad af leverorm i torsk i den vestlige Østersø påvirker torskens dødelighed (naturlige dødelighed) og dermed medvirker til en nedgang i torskebestanden.”

Rasmus Prehn

/

Nis Christensen